

τῆς γαλατίας καὶ τῆς θουρίας ἐπιπέδου,
 ποιητοῦ, τὸ ἔθος καὶ τῆς ἀλάτῃς τῆς γῆς
 πρὶν, ὅταν ἀφῆκε τὸν γουρῶν καὶ πρὸς τὴν
 σπιτὴ ἀπὸ φαχρὶ ἀπὸ ὅλα τὰ κατὰ τὸν θῶν. Μετὰ
 πῆφαι οὐκ ἔπνο καὶ ἀναπαύσασθε πρὸς τὴν γῆν
 γὰρ τῆ σπιτῶν κατ.

Σὺν τῆν ἰστορίαν αὐτῶν ἡλικίαν ἰστορικὴν ἀνά - ἰστορικὴν
 χροίαν - ὅλη ἀρχὴ τῆ σπιτῶν κατ ἡ γῆς. Οἱ
 πῆφαι ἀνοχίτ. Ὁ νόμος ἀπαλοῦμαι καὶ ἡ
 χροίαν τὸν πατέρα σου καὶ αὐτὸς ἀγαθίαν πο-
 υατο, πορῶν τὸν ἰστορικὸν, καὶ νοβίλιαν καὶ
 ἀρκετοῦ. κατὰ ἀπὸ τὰ ἀνίφαι ἀνέδολα
 τῶν, ποῖ σὺ δὲ ἔχει καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ
 δὲ καὶ νομπεδία καὶ τὸ ἰστορικὸν, διφο-

βρέθηκα γρήγορος γρήγορος στο σπίτι του Ντογραματζή του Χρηστάκ'. Γιόρταζαν και στο σπίτι αυτό και γώ σαν παιδί των γραμμάτων, που είχα σχέσεις με το γιό του το δάσκαλο, θαρρετά μπήκα την ξώπορτα. Με τραβούσε ξεχωριστά κή φιλενάδα μου ή Κλειώ ή κόρη του, που γέμιζε ένθουσιασμό την ψυχή μου και μου γεννούσε πόθους και όνειρα. 'Ανεβαίνοντας τα σκαλιά πεδηχτά, μπήκα στη μεγάλη σάλα του σπιτιού του κύρ Χρηστάκ'. Καλά που έλειπε ο κύρ Χρηστάκς. Σάν κεράστηκα δά και μίλησα κάμποσα με τα μάγουλα κόκκινα και τα μάτια γεμάτα θάρρος σηκώθηκα να φύγω με την καρδιά σαν πεταλούδα άλαφρότερη. Χαιρετώντας όλους στη σειρά, χαιρέτησα και την Κλειώ. "Έφευγα ζαλισμένος από ντροπή. Μά δέν έχασα την εύκαιρία να κολλήσω το λόγο—βγαίνοντας τη σάλα και πατώντας το σκαλοπάτι:

—Τὰ σεβάσματά μου στὸν πατέρα σας.

Δέν ξέρω πῶς βρέθηκα στο δρόμο. Μά είδα όλους να βλέπουν από τα παράθυρα και να με κοιτούν γελώντας. «Πέτυχα», είπα μέσα μου. 'Αληθινά θάποροθυ με τη γνώση μου!»

Τώρα δέ ξαίρω ἄν γελοῦσαν με τη γνώση μου ἢ την κωμωδία που έπαιξα—σά μεγάλος—χαρίζοντας τὰ σεβάσματά μου του κύρ Χρηστάκ'. Γύρισα στο σπίτι μας περήφανος, που είδα τη Κλειώ τέτοια μέρα να με θαμάζει για τη μόρφωσή μου και τον πολιτισμό μου—να μπορώ να σκέπτομαι και να λέγω τέτοια ώραία λόγια. Κι' ἄληθινά είχε πιάσει τόπο ο λόγος του δασκάλου. Στη συνείδηση της μικρής Κλειώς ἤμουν πιά ἕνας σπουδαῖος νέος, που ἤξαιρε να μιλά και να φέρνεται. Αυτό το είχα μάθει ὕστερα από λίγες μέρες, που το είπε στα παιδιά.

'Από τὰ Χριστούγεννα κείνα, δέν ἔπαυσα ποτέ να μαζεύω λόγια ώραία και λέξεις και φράσεις, που τις κολλούσα κάποτε, όταν εύρισκα την εύκαιρία, για να κάνω ἐντύπωση. Και το πετύχαινα.

* *

Φτάνοντας στο σπίτι του πατέρα μου, ἄρχεψα πάλι να πλύνω φυλτζάνια, να κερνώ καφέδες και γλυκό, και να δειάζω τὰ πιάτα με τὰ ποτισίγαρα. Βοηθώντας τη μητέρα μου, δέν ἄφινα να μου ξεφύγει λόγος ἀπ' την ἄλλη κάμαρα, που οι μουσαφιρέοι κουβέντιαζαν. "Έτσι ἔπιασα κι' ἄλλη μιὰ λέξη: το «συνδυάζω», που προσπάθησα να την κολλήσω του δεσπότη μένα γράμμα μου, να με σπουδάσει για ...δεσπότη, μά δέν τὰ κατάφερα, και το «ἐνήμερος» του νταγή του 'Αγγελάκ' του Τάτσου, που τόσο ἄμορφα ἀπηχοῦσε στ' ἄφτιά μου, μά που δέ μόρεσα να το κολλήσω πουθενά.

τας «ὁ ἐστὶ» ἢ «ὁ ντεντιγὶ γκιμπὶ» Τούρκικα, δηλ. ποὺ λέει ὁ λόγος. Καὶ προκαλοῦσε γέλοια, σκέψεις, συλλογισμοὺς, εὐχαρίστηση. Γι' αὐτὸ θεωροῦταν σοφός, λόγιος, ἐγγράμματος—ἐνῶ δὲν εἶταν— καὶ ἄξιος νὰ δίνει συμβουλές.

Ἔλη τὴ μέρα ἐμεῖς οἱ μικροὶ ψήναμε καφέδες, κερνούσαμε γλυκό, γυρίζαμε στὴν εἴσοδο τὰ λάστιχα ἢ τίς γαλότσες πρὸς τὴν ὀξώπορτα καὶ κάναμε στὴ μητέρα μας ὄλες τίς εὐκολίες, τόσο πού, ἔλεγε καὶ συχνόλεγε :

— Τί τὰ θέλω τὰ κορίτσια ; Γιὰ ἀγγαρεία ; Κορίτσια ἔχω γώ τ' ἀγόρια κ' καὶ 'κόμ' καλά !

Τὰ βράδια πάλι κόσμος καὶ μούσαφιριὸ μεγάλο! Ἐρχότανε φιλίες τῶν παπᾶδων, συγγένισσες ἀπ' ὄλους τοὺς μαχαλάδες, καὶ στήνανε γλέντι ὠραῖο ὡς τὸ πουρνό. Τρεῖς μέρες τὸ σπῖτι τοῦ πατέρα μου δὲν ἄδειαζε καὶ ἓνας μαχαλάς καὶ ἀπὸ ἄλλους χιλιάδες, ἔμπαιναν εὐχαριστημένοι τὴν ἔξωπορτά μας γιὰ νὰ μᾶς εὐχηθοῦν.

Ἐμεῖς τὰ μικρὰ παιδιὰ τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ψέλναμε καὶ βοηθοῦσαμε τὴ μητέρα μας ἀπ' ὄλα, ἀπολαβαίναμε ἀληθινὰ τίς μέρες τοῦτες. Γελούσαμε μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔμπαιναν, μὲ τὰ λογιῶν λογιῶν παπούτσια ποὺ γυρίζαμε στὴν εἴσοδο —τότε δὲν ἔμπαιναν ὁ κόσμος μὲ τὰ παπούτσια τοὺς μέσα— μὲ τίς φορεσιές, μὲ τὰ ζουνάρια, μὲ τὰ φέσια, μὲ τίς φάτσες τῶσων ἀνθρώπων. Χουχουλίζαμε τὰ τζάμια καὶ μὲ τὸ δάχτυλο στὸν ἀχνὸ ἀπάνω ζωγραφίζαμε μορφές ἀστεῖες. Γελούσαμε καὶ ψήναμε καφέδες καὶ γεμίζοντας τοὺς δίσκους πιοτὰ κερνούσαμε, ἀκούοντας ὀμιλίες τῶσων ἀνθρώπων.

Ἔτσι συνέβη νὰκοῦσω καὶ μιὰ ὀμιλία, ποὺ μᾶρασε πολὺ. Κάποιος δάσκαλος τῆς ἐνορίας μας μπαίνοντας στὸ σπῖτι τὴ μέρα τῶν Χριστουγέννων ξεστόμισε στὴ μητέρα μου ποὺ δεχότανε,—γιατὶ ὁ πατέρας μου εἶχε πάει στὸν ἔσπερινό :—«Τὰ σέβη μου, παρακαλῶ, τοῦ παπᾶ».

Ὁ λόγος αὐτὸς μῆβαλε σὲ σκέψη. Θαμάζοντας τὸ δάσκαλο γιὰ τὸ ὠραῖο του παράστημα, δὲν ἔβγαζα τὸ λόγο του ἀπὸ τὸ νοῦ μου, κι' ἔλεγα μέσα μου : «Πότε θὰ γίνω καὶ γώ τέτοιος δάσκαλος νὰ μπορῶ νὰ λέγω τέτοια λόγια καὶ νὰ μὲ κοιτοῦν οἱ ἀνθρώποι ὅταν μπαίνω κάπου ;»

Κῆβαλα μονομιᾶς στὸ νοῦ μου κάπου νὰ μποροῦσα νὰ κολήσω τὸ λόγο αὐτὸ τὴ μέρα κείνη: Καὶ δίχως νὰ πῶ τίποτε, σιάχτηκα καλὰ φορώντας τὰ καινούργια μου ροῦχα, καὶ τὰ μποτίνια μου τὰ τσόχια, καὶ χτενίζοντας τὰ σγουρόμαλλά μου, ξανθὰ σὰν στάχια, ἄνοιξα τὴν πόρτα καὶ βγήκα στὸ δρόμο. Κατεβαίνοντας τὸ μακρὸ δρόμο, πρὸς στοὺς καφενέδες, γλύστρησα πρὸς τὰ κάτω καὶ